

Samferdselsdepartementet
Postboks 8010 Dep
0030 OSLO

Postboks 7113 St. Olavs plass
NO-0130 Oslo

Att.:

Besøksadresse:
Karl Johans gate 41 B, Oslo
Telefon: 22 99 59 00
Telefaks: 22 99 59 03
post@sjt.no
www.sjt.no

Saksbehandler: Per Kristian Johansen,
Vår ref.: 15/906-2
Deres ref.:
Dato: 08.10.2015

Høringsuttalelse - EU-forordning om metode for beregning av direkte kostnader som følge av jernbanedriften

Statens jernbanetilsyn viser til Samferdselsdepartementets (SD) høringsbrev av 27. august 2015 hvor det bes om synspunkter på gjennomføringen av forordning (EU) 2015/909 om metode for beregning av direkte kostnader som følge av jernbanedriften i Norge.

Tilsynet er positiv til innføring av kjøreveisavgift for bruk av jernbaneinfrastruktur i Norge i tråd med bestemmelsene i direktiv 2012/34/EU og forordning (EU) 2015/909. Dette vil medføre en endring fra dagens praksis ved at kjøreveisavgiften for enhver transport på jernbanenettet skal tilsvare den direkte kostnaden som oppstår som følge av denne transporten. Tilsynet mener at innføring av en slik kjøreveisavgift vil bidra til å synliggjøre kostnaden ved å benytte infrastrukturen og at infrastrukturkapasitet allokeres slik at jernbanenettet utnyttes mer effektivt.

I høringsbrevet skriver SD at det "(...) vil vurdere nærmere innføring av kjøreveisavgifter iht. forordningen på hele det norske jernbanenettet ifm arbeidet med den foreslåtte jernbanereformen (...)". Tilsynet understreker at dersom direktiv 2012/34/EU og forordning (EU) 2015/909 tas inn i EØS-avtalen og gjennomføres i norsk rett, vil det være krav om å innføre kjøreveisavgift i tråd med regelverket, uavhengig av øvrig reformering av jernbanesektoren i Norge.

Tilsynet har merket seg at det er innført betydelig grad av fleksibilitet i forordningen når det gjelder hvordan infrastrukturforvalter skal gjennomføre beregninger av direkte kostnader. Som erstatning for kalkylemodellen beskrevet i forordningens artikkel 3-5, som i hovedsak baserer seg på historiske regnskapsverdier, kan infrastrukturforvalter benytte alternativ kostnadsmodellering (f. eks. økonometriske metoder) for å beregne direkte kostnader. Dersom infrastrukturforvalter velger slike metoder skal det påvise overfor markedsovervåkingsorganet at kun kostnader som oppstår som følge av den enkelte togtransport inngår i beregningene. Markedsovervåkingsorganet kan anmode infrastrukturforvalter om å beregne direkte kostnader basert på metoden beskrevet i forordningens artikkel 3-5 som sammenlikningsgrunnlag.

Så lenge infrastrukturforvalter kan godtgjøre at de direkte kostnadene er beregnet på en økonomisk forsvarlig, gjennomiktig og objektiv måte er tilsynet positiv til fleksibilitet for i valget av beregningsmetode, da dette kan gi større grad av presisjon i beregningene. Økt grad av fleksibilitet krever samtidig økt kontroll med at beregningene er innenfor rammene av artikkel 31 i direktiv 2012/34/EU. Tilsynet mener det er viktig at infrastrukturforvalter bestreber å benytte den metoden som på best mulig måte gjenspeiler de direkte kostnadene som oppstår som følge av den enkelte togtransport.

For Statens jernbanetilsyn vil gjennomføring av direktiv 2012/34/EU og forordning (EU) 2015/909 i norsk rett medføre vesentlig økt ressursbruk til tilsyn med infrastrukturavgifter. Forordningens artikkel 9 pålegger infrastrukturforvalter å forelegge metoden for beregning av direkte kostnader for markedsovervåkingsorganet innen 3. juli 2017. Markedsovervåkingsorganet skal i henhold til artikkel 56(2) i direktiv 2012/34/EU føre tilsyn med nivået på eller strukturen til infrastrukturavgifter. For å gjennomføre slikt tilsyn er Statens jernbanetilsyn avhengig av ressurser både til å bygge opp nødvendig kompetanse og til å gjennomføre kontroll av infrastrukturforvalters implementering av infrastrukturavgifter.

Med hilsen

Erik Ø. Reiersøl-Johnsen
Direktør

Dokumentet er elektronisk godkjent og sendes uten signatur